

Μανιφέστο ενάντια στον πόλεμο

των Sergio Bologna, Rüdiger Hachtmann,
Erik Merks, Karl Heinz Roth, Bernd Schrader¹

Δημοσιεύουμε εδώ αυτή την επίκαιρη παρέμβαση μετά από αίτημα του Karl Heinz Roth, συνέντευξη με τον οποίο θα ακολουθήσει την επόμενη βδομάδα.

Ακτιβιστές των κοινωνικών κινημάτων, εργάτες, επιστήμονες, εργάτες του πολιτισμού όλων των χωρών!

Το τερατώδες έχει συμβεί: ο πόλεμος έχει επιστρέψει για μια ακόμα φορά στην καθημερινή ζωή στην Ευρώπη. Αυτή τη στιγμή, οι μεγάλες πόλεις στην Ουκρανία γίνονται πεδία μάχης. Ειρηνικοί άνθρωποι διαμελίζονται από τις οβίδες και τους πυραύλους ή θάβονται κάτω από τα συντρίμια των σπιτιών τους.

Όσοι επιβιώνουν από τις βάρβαρες επιθέσεις στα υπόγεια ή στα καταφύγια οδηγούνται να ξεφύγουν από την πείνα, το κρύο, την έλλειψη νερού και το σκοτάδι. Η βαρβαρότητα έχει επιστρέψει.

Για περισσότερο από 20 χρόνια, αυτή η κόλαση αναπτύσσεται και εξαπλώνεται: πρώτα στην Τσετσενία και τη Γιουγκοσλαβία, μετά στο Αφγανιστάν, στο Ιράκ και σήμερα στην Υεμένη, τη Συρία και άλλες περιοχές στη Μέση Ανατολή.

Τώρα έφτασε στην Ευρώπη για μια φορά ακόμα και έχει λάβει καταστροφικές διαστάσεις με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας. Μητροπολιτικά συγκροτήματα που κατοικούνται από εκατομμύρια ανθρώπους έχει γίνει οι κύριες ζώνες μάχης για τους δύο στρατούς.

Η βάρβαρη πραγματικότητα της στρατιωτικής σύγκρουσης έχει πολλές αιτίες. Εκφράζει την αυξανόμενη αντιπαλότητα μεταξύ των μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, που χτίζεται τις πρόσφατες δεκαετίες πίσω από την βιτρίνα της οικονομικής παγκοσμιοποίησης.

Το παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα έχει για μια ακόμα φορά δείξει το ιανόμορφο πρόσωπό του. Από την μια πλευρά, στηρίζεται στην κερδοφόρα παγκόσμια ειρήνη των παγκοσμιοποιημένων εμπορευματικών αλυσίδων και πληροφοριακών συστημάτων, για να αναδιαμορφώσει την εκμετάλλευση των εργαζόμενων τάξεων και να φτάσει με αυτήν στις πιο απομακρυσμένες γωνιές του πλανήτη.

Από την άλλη, αποδεσμεύει ακόμα πιο βίαιες συγκρούσεις για γεωστρατηγικές ζώνες επιρροής. Τυπικό παράδειγμα είναι η Κίνα, η οποία έχει συνδυάσει το σχέδιο για τον “Νέο Δρόμο του Μεταξιού”, για την σύνδεση των ηπείρων, με εδαφικές διεκδικήσεις επί της Ταϊβάν και της Νότιας Κινεζικής Θάλασσας.

Αλλά παραδειγματική, από αυτή την άποψη, είναι και η συμπεριφορά των ΗΠΑ. Για να διασφαλίσει την παγκόσμια οικονομική ηγεμονία, η Ουάσινγκτον έχει στρέψει την ομολογία της από την Ανατολική Ασία στην εδαφική επέκταση του παραγωγικού της δυναμικού.

Την ίδια στιγμή, η Ουάσινγκτον σαμποτάρει τον Νέο Δρόμο του Μεταξιού της Κίνας σε όλα τα επίπεδα και έχει κάνει οτιδήποτε δυνατόν για να υπονομεύσει τις ειρηνικές οικονομικές σχέσεις ανάμεσα στην Κίνα, την Ρωσία και την Ευρώπη.

¹ Στμ. Μεταφρασμένο από εδώ: https://endnotes.org.uk/other_texts/en/sergio-bologna-rudiger-hachtmann-erik-merks-karl-heinz-roth-bernd-schrader-manifesto-against-the-war_

Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει θέσει το στρατιωτικό συμμαχικό της σύστημα, το ΝΑΤΟ, εναντίον της Ρωσικής Ομοσπονδίας ώστε να αποτρέψει την ενσωμάτωση του ξεπερασμένου διαδόχου της σοβιετικής αυτοκρατορίας σε μια διευρυμένη, σταθερή και ειρηνική Ευρωπαϊκή τάξη με αμοιβαίες εγγυήσεις ασφαλείας.

Το σαμποτάρισμα του αγωγού Nord Stream 2 δείχνει ότι η οικονομική πίεση είναι τόσο σημαντική όσο είναι και στην τοποθέτηση εναντίον της Κίνας: αυτό που έχουν πετύχει οι ΗΠΑ εναντίον της Ρωσίας έχει αποδειχτεί ότι είναι ένα μπουμέραγκ στην περίπτωση της Κίνας και έχει θρέψει την άνοδο της Κίνας ως μιας ανταγωνιστικής παγκόσμιας δύναμης.

Τρίτον, ως ένας τρίτος βαρβαρικός παράγοντας, ο ισλαμικός φονταμενταλισμός, μια βαθιά οπισθοδρομική εκδοχή αντιιμπεριαλισμού που επιδιώκει μια πατριαρχική θεοκρατία, έχει μπει στο παιχνίδι.

Αυτές οι εξελίξεις έχουν γίνει μια απειλή για την ανθρωπότητα επειδή όλα τα εμπλεκόμενα στην σύγκρουση μέρη μπορούν να στηρίζονται σε πολεμικό υλικό που η υψηλή τεχνολογία του αυξάνει τις καταστροφικές του δυνατότητες σε σχέση με συμβατικά οπλικά συστήματα.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας, που εξαπολύθηκε στις 24 Φεβρουαρίου, μπορεί να γίνει κατανοητός μόνο σε αυτό το πλαίσιο. Και η προϊστορία της σύγκρουσης μπορεί επίσης να εξηγηθεί από αυτές τις συνδέσεις.

Όταν κατέρρευσε η σοβιετική αυτοκρατορία, οι ΗΠΑ έλαβαν την αποδοχή της Ρωσίας για την είσοδο μιας ενοποιημένης Γερμανίας στο ΝΑΤΟ σε αντάλλαγμα για μια υπόσχεση μη επέκτασης του ΝΑΤΟ στην Ανατολική Ευρώπη. Εκείνη την εποχή, οι πιθανότητες εκδημοκρατισμού της Ρωσίας και ανοίγματός της στην Ευρώπη ήταν αρκετά ευνοϊκές.

Η ευκαιρία αυτή, όμως, χάθηκε λίγα χρόνια αργότερα. Ξεκινώντας το 1997, το ΝΑΤΟ, πρώτα συγκαλυμμένα και, στην συνέχεια, απροκάλυπτα, επεδίωξε μια πολιτική επέκτασης προς Ανατολάς, με την Ευρωπαϊκή Ένωση να ακολουθεί τα βήματά του. Αυτή η εξέλιξη ειδώθηκε ως εξευτελισμός και ένας κίνδυνος από την Ρωσική ηγετική ελίτ καθώς και από την πλειοψηφία του πληθυσμού της Ρωσίας.

Υπήρχαν επίσης αντισταθμιστικές τάσεις προς την αμοιβαία κατανόηση, ιδιαίτερα στη Γαλλία και τη Γερμανία. Παρ' όλα αυτά, οι τάσεις αυτές ανακόπτονταν από την νέα ειδική συμμαχία των ΗΠΑ με τα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης.

Αυτή η αλλαζονεία δημιούργησε τις εξωτερικές συνθήκες στη Ρωσία για την υλοποίηση μιας στρατηγικής ιμπεριαλιστικού αναθεωρητισμού που διαδιδόταν από τμήματα της ηγετικής ελίτ ήδη από την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης και, στη συνέχεια, αποκορυφώθηκε στην εποχή του Πούτιν.

Τα ανησυχητικά σημάδια αυτής της καινούριας πορείας – ο πόλεμος στη Γεωργία το 2008 και η προσάρτηση της Κριμαίας το 2014 – αγνοήθηκαν. Μάλιστα, η οικοδόμηση της υποδομής του ΝΑΤΟ προχώρησε ακόμα περισσότερο στην Ουκρανία, παρ' όλο που η χώρα είχε εμπλακεί από το 2014 σε έναν εμφύλιο πόλεμο με έμμεση συμμετοχή της Ρωσίας.

Οι κοινές στρατιωτικές ασκήσεις των Ουκρανικών ένοπλων δυνάμεων και του ΝΑΤΟ τον Σεπτέμβριο του 2021 σηματοδότησαν τότε την υπέρβαση της κόκκινης γραμμής.

Η επέκταση του ΝΑΤΟ στα 1200 χιλιόμετρα από τα δυτικά σύνορα της Ρωσίας ήταν αφόρητη για την Ρωσική στρατιωτική και ηγετική ελίτ που αποφάσισαν να διεξάγουν έναν επιθετικό πόλεμο εναντίον της Ουκρανίας πριν αυτή μπορέσει να ενταχθεί τυπικά στο ΝΑΤΟ.

Αυτές οι θεωρήσεις δεν αποτελούν καμιά δικαιολόγηση. Τίποτα δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας εναντίον της Ουκρανίας.

Είναι απλά ζήτημα ξεκαθαρίσματος του γεγονότος ότι αυτού του καταστροφικού επιθετικού πολέμου είχαν προηγηθεί επίσης επιθετικές ιμπεριαλιστικές ενέργειες από την πλευρά της Δύσης, που

προκάλεσαν στην Ρωσία του Πούτιν μια γεωστρατηγική λογική κοινή σε όλες τις ιμπεριαλιστικές ηγετικές ελίτ.

Φανταστείτε αν είχε η Ρωσική Ομοσπονδία υπογράψει ένα στρατιωτικό σύμφωνο με την Κούβα και το Μεξικό και έχτιζε μια στρατιωτική υποδομή στρεφόμενη κατά των ΗΠΑ στην Καραϊβική, μόλις έξω από τα νότια σύνορά τους!

Αυτή η σύγκριση καθιστά ξεκάθαρο ότι δεν μπορούμε να είμαστε μέρος αυτού του καταστροφικού παιχνιδιού των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Καταδικάζουμε την ρωσική επιθετικότητα με τους πιο εμφατικούς δυνατὸν ὅρους. Αλλά απορρίπτουμε εξίσου σθεναρά τις ηγετικές ελίτ της Δύσης.

Αντί να παραδεχτούν την αποτυχία των χωρίς μέτρο επεκτατικών τους στόχων, τώρα διπλασιάζουν σε στρατιωτική κλιμάκωση, προωθώντας έναν πλήρους κλίμακας οικονομικό πόλεμο καθώς και πολύ μεγάλης έκτασης επιχειρήσεις στρατιωτικής βοήθειας και προμήθειες όπλων.

Έχουμε επίγνωση ότι με αυτές τις θέσεις αντιπροσωπεύουμε αυτή τη στιγμή μια πολύ μικρή μειονότητα ὄλων των ἄμεσα και ἔμμεσα ενδιαφερομένων μερών στον ουκρανικό πόλεμο.

Αλλά δεν θα πρέπει να εγκαταλείψουμε την ταυτότητά μας, τον προσανατολισμό μας στους κοινωνικούς και χειραφετητικούς αγώνες για ισότητα και αυτοκαθορισμό, μπροστά στη λογική του ιμπεριαλιστικού πολέμου και του κυνισμού των πολεμοκάπηλων από όλες τις πλευρές.

Η στρατιωτική σφαγή, η δολοφονία ἀμαχων, οι βομβαρδισμοί, η πείνα και η μαζική εκτόπιση του ουκρανικού πληθυσμού, καθώς και η καταστροφή των κοινωνικών υποδομών, πρέπει να σταματήσουν.

Δεν πρέπει να επιτρέψουμε στο NATO και τη Δύση να αφήσουν την Ουκρανία να υπερασπιστεί τον εαυτό της μέχρι τον τελευταίο Ουκρανό που είναι ικανός για στρατιωτική θητεία, ούτε να αφήσουμε το ρωσικό Γενικό Επιτελείο να στείλει δεκάδες χιλιάδες στρατιώτες και κληρωτούς στον θάνατο.

Δεν θα πρέπει τα παιδιά και τα εγγόνια μας να μας ρωτήσουν γιατί δεν κάναμε τίποτα για να αποτρέψουμε την ουκρανική σύγκρουση να κλιμακωθεί σε έναν μεγάλο ευρωπαϊκό πόλεμο ή ακόμα και σε έναν πυρηνικό Αρμαγεδώνα.

Αυτός ο κίνδυνος ενισχύεται σταθερά εξαιτίας της μαζικής στρατιωτικής υποστήριξης από τις ΗΠΑ και το NATO και τις άγριες οικονομικές κυρώσεις. Δεν μπορούμε να είμαστε παθητικοί θεατές. Αν συνεχιστεί η κλιμάκωση, θα μπορούσαμε στις ερχόμενες εβδομάδες να έρθουμε αντιμέτωποι με τους τρόπους του πολέμου, ακριβώς όπως βρίσκεται αυτή τη στιγμή ο άμαχος ουκρανικός πληθυσμός.

Απαιτούμε:

1. Μια άμεση κατάπαυση του πυρός και την απόσυρση ὄλων των ενόπλων δυνάμεων από κάθε πληθυσμιακό κέντρο.
2. Την απόσυρση των ρωσικών στρατευμάτων από την Ουκρανία. Τον αφοπλισμό και τη διάλυση ὄλων των παραστρατιωτικών μονάδων στην επικράτεια της Ουκρανίας.
3. Την άμεση διακοπή της παράδοσης ὄπλων και της συγκαλυμμένης εμπλοκής του NATO στον πόλεμο.
4. Την άμεση ἄρση των κυρώσεων και τον τερματισμό του οικονομικού πολέμου.
5. Την έναρξη ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων ανάμεσα στη Ρωσία και την Ουκρανία υπό την επίβλεψη του ΟΑΣΕ [Οργανισμός Ασφάλειας και Συνεργασίας στην Ευρώπη]. Διασφάλιση/Εγγυήσεις για την επ' αόριστο ουδετερότητα της Ουκρανίας και ξήλωμα των υποδομών του NATO στην Ουκρανία σε αντάλλαγμα εκτενών και διεθνώς υποστηριζόμενων Ρωσικών εγγυήσεων ασφαλείας.
6. Την εδραίωση της Ουκρανίας ως ενός ανεξάρτητου κράτους-γέφυρας ανάμεσα στο NATO/ΕΕ και τη Ρωσία υπό την ομπρέλα του ΟΑΣΕ. Διμερής ανοικοδόμηση και οικονομικές συμφωνίες της Ουκρανίας με την ΕΕ και την μετα-σοβιετική Τελωνιακή Ένωση.

Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι αυτές οι απαιτήσεις θα μείνουν κενά λόγια μέχρι να τις υιοθετήσουν τα κοινωνικά κινήματα, οι εργαζόμενες τάξεις και η κριτική διάνοηση σε μια διεθνώς συντονισμένη προσπάθεια.

Είναι λοιπόν καιρός να κινητοποιήσουμε μια ευρεία αντιμιλιταριστική αντίσταση που θα ενσωματώνεται συνολικά και διεθνικά στους κοινωνικούς αγώνες. Αυτή η προσέγγιση δεν είναι με κανέναν τρόπο απέλπιδα, όπως έδειξε η αντίσταση ενάντια στον πόλεμο στο Βιετνάμ στην παγκόσμια κοινωνική εξέγερση στα τέλη της δεκαετίας του 1960.

Προτείνουμε συνεπώς σαν πρώτα βήματα κινητοποίησης της αντίστασης:

1. Τον τερματισμό όλων των αποστολών όπλων στην Ουκρανία και των άλλων πολεμικών ζωνών στον κόσμο μέσα από δράσεις σαμποτάζ.
2. Την έναρξη μιας εκστρατείας άρνησης της στρατιωτικής θητείας σε όλους τους στρατούς που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στον πόλεμο στην Ουκρανία: άρνηση στρατολόγησης, ανυπακοή στις εντολές, λιποταξία από τις πολεμικές και εφοδιαστικές μονάδες είτε είναι ρωσικές είτε Ουκρανικές και Νατοϊκές. Ανάπτυξη ενός κινήματος αλληλεγγύης στο εξωτερικό για τους αρνητές συνείδησης.
3. Συμμετοχή σε αποστολές βοήθειας για την υποστήριξη όλων των προσφύγων από την Ουκρανία καθώς και από όλες τις άλλες περιοχές πολέμου και εμφυλίου πολέμου, χωρίς διακρίσεις.
4. Έχει έρθει η ώρα να πάρουμε μια θέση ενάντια στον αποπροσανατολισμό του κινήματος διαμαρτυρίας και ειρήνης. Οι μαζικές διαδηλώσεις σε ολόκληρο τον πόλεμο και τα συμφέροντα των εργαζόμενων τάξεων στρέφονται ενάντια σε όλες τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις και δεν θα πρέπει να διαλέγουν πλευρά.

Ο στόχος τους είναι η υπέρβαση της εκμετάλλευσης, της πατριαρχικής καταπίεσης, του ρατσισμού, του εθνικισμού, της καταστροφής της φύσης και η ενδυνάμωση των ατομικών και κοινωνικών ανθρώπινων δικαιωμάτων. Τώρα θα πρέπει να προστεθεί η πάλη ενάντια σε μια επαναναδυόμενη βαρβαρότητα.

Έχει έρθει η ώρα για όσους αντιτίθενται στον πόλεμο σε όλες τις χώρες να ενωθούν πριν να είναι πολύ αργά. Ο κίνδυνος χρήσης πυρηνικών όπλων είναι πραγματικός. Πρέπει να κάνουμε τα πάντα για να τον αποτρέψουμε. Αυτή είναι η ευθύνη μας απέναντι στα παιδιά και τα εγγόνια μας.

Αρχικοί υπογράφωντες:

Sergio Bologna, ιστορικός και σύμβουλος επιμελητείας, Μιλάνο

Rüdiger Hachtmann, ιστορικός, Βερολίνο

Erik Merks, συνταξιούχος συνδικαλιστής, Αμβούργο

Karl Heinz Roth, ιστορικός και γιατρός, Βρέμη

Bernd Schrader, κοινωνιολόγος, Ανόβερο

Αρχικά δημοσιευμένο στα Γερμανικά στην *der Freitag*, 14/03/2022

Δημοσιεύτηκε στα Ιταλικά στο *Il Manifesto* 18/03/2022